

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrť leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverestolpne petiti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Besede in dejanja.

V zadnjem času opazujemo v nemških listih z ozirom na slovanske narode nekako dva tabora. Prvo imamo stare rogovileže, ki nam že od nekdanj odrekajo vsako pravico do življenja, ki bi nas najraje vtopili v žlici vode in spravili s tega sveta vse, kar diši po Slovanih. Teh listov je ogromno med Nemci in tudi velika večina nemškega ljudstva je tega mnenja, ker je prepričana, da je Slovan barbar, razbojnik divjak ali kar že hočemo. Tako mnenje je pri Nemcih o nas precej razširjeno in če le morejo, lopnejo po nas bodisi politično, bodisi gospodarsko.

Drugi glasovi so v manjšini. Ti zadnji listi, ki jih je skrajno malo, zapišejo še včasih kako pametno besedo in presodijo stanje nekoliko drugače kot le od daleč. Med te liste spada revija »Oesterr. Rundschau«, ki da večkrat prostora kakemu razsodnemu članku o stališču avstrijskih Slovanov, a praktično tudi tu ni za nas nobene koristi. Povsod so le besede — dejanja navadno izostanejo, vsaj dobra po večini. Teoretično je zapisano marsikaj, na popirju se lepo debatira o naših narodnih pravicah, prizna se nam tudi potrebo narodnega življenja, narodne avtonomije itd., a vse seveda na popirju. V resnici pa ne dobimo nič in malo kdo je, ki bi se zato pobrigal.

Tak članek lepih besed prinaša tudi najnovejša številka omenjene revije dne 1. maja t. l. Na uvodnem mestu govori o razmerah naše monarhije do balkanskih držav in pri tem začrta marsikako misel, ki zadeva posebno nas avstrijske Slovane. Kot glavni temelj avstrijske državne misli pribije članek trditelj, da je dolžnost monarhije, da tudi v sem svojim narodom zadovoljivo domovanje. S tega stališča, pravi pisatelj dalje, bi novi dogodki na Balkanu bili avstrijski zavesti le na korist. Ljudstva v Avstriji bi si mislila, kako daleč so še naši balkanski bratje za nami in kako dobro se nam godi. Toda — žalibog so izvedeni gori omenjeni pogoji le v prav

omejeni meri« (str. 166). Iz tega pač sledi dejstvo, da se tudi merodajni krogi pečajo globlje s tem vprašanjem, toda žalibog le bolj teoretično.

Ako tedaj uvidijo in priznajo to že v višjih krogih, tedaj bi bilo pričakovati, da se bo tudi kaj ukrenilo v tem oziru. Tisto kričavo nemško časopisje, ki živi od dnevnega škandala, pač sedaj lahko uvidi, da smo mi imeli prav, ko smo že tolikokrat poročali o teh zadevah. Seveda nekaterim nemškim bratcem to ni dovolji, brzkone jim sedaj bo še manj, a to ne izbriše resnice omenjenih dejstev.

»Oesterr. Rundschau« se peča tudi s potrebo kaknega svetovnega jezika za vsak narod. Prav, to tudi mi priznamo in to priznajo tudi naši šolniki, ki so v srednjih šolah postavili za nemščino več ur na teden kot je bilo to do sedaj v rabi. A radi tega smo vendar politično lahko od Nemcev popolnoma neodvisni. Znanje nemščine je pač praktična potreba, a zato naj Nemci ne mislijo, da smo njim dolžni kako zahvalo. Tudi brez njih skrajno barbarskega pritiska se bodo Slovenci učili tujih jezikov, kakor so se jih do sedaj. Toda Nemci nam hočejo z jezikom vsiliti mišljenje in čustvovanje in pridobiti kolikor mogoče več svojih pristašev. Proti temu se bomo pa branili do skrajnosti, ker bi bili slabi sinovi, če bi ne branili svetinj svojih pradedov.

Ob koncu članka pravi pisec, da bi bila narodna avtonomija na podlagi enotne ustave za avstrijsko monarhijo velikanske važnosti za bodočnost. Bodisi politično, bodisi gospodarsko čaka na ta način našo državo razvoj, ki bo prinesel podlago za splošno blagostanje.

Tega priznanja se res veselimo, želimo tudi, da bi le nekaj teh razmotrivanj prešlo tudi v dejanja. Besed smo slišali že dosti, obljub se nam je storilo že mnogo, zato pa je treba da iz besedičenja preidemo v delo. Posebno na centralni vladi je ležeče, da popravi napake ki so se nam do sedaj zgodile in nam odstrani krivice, ki so nas zadele.

Mi ne zahtevamo nič nepravičnega, nič nepoštenega. Ako nam nekateri priznajo naše pravice na popirju, pričakujemo od vlade, da nam jih bo dala v resnici. Nemško kričanje naj nikogar ne moti, kajti le prazen sod ima močen glas. Besede so nam že zadosti napolnile ušesa, sedaj pričakujemo dela, kajti le tako bodo merodajni krogi pokazali, da njih obljube in obeti niso le — prazne besede.

Deseti redni občni zbor vipavske železnice.

Dne 30. aprila se je vršil na Dunaju deseti redni občni zbor vipavske železnice, kateremu je predsedoval državni poslanec dr. Gregorčič. Vlado je zastopal ministerjalni tajnik dr. Robert Sotlichcgg. O dveh točkah dnevnega reda, namreč o poslovanju v letu 1912 in o obračunu za isto leto, je poročal dvorni svetnik dr. S. Werner.

Iz zadnjega poročila je posneti, da so bili dohodki leta 1912 za 51.269 kron višji od onih leta 1911, in sicer je dal osebni promet lani 80.890 K dohodkov proti 71.271 K leta 1911. Dohodek za prevoz prtljage je ostal skoro isti kot prejšnje leto, dočim je znašala prevoznina blaga lani 130.279 K, a leto prej le 88.986 K. Razni dohodki so ostali skoro nespremenjeni.

Iz tega poročila je pa tudi razvidno, da so se zmanjšali stroški l. 1912 za 47.950 K proti onim leta 1911, ki so dosegli vsoto 213.572 K.

Stroški za centralno službo so leta 1912 5.772 K, leta 1911 pa 6.335 K. Za vzdrževanje in nadziranje proge se je izdalo leta 1912 le 36.075 K, dočim je zahtevala ta rubrika leta 1911 polnih 43.178 K. Za postajno in prometno službo je bilo izdanih lani 42.488 K, predlanskem pa 40.666 K. Vzdrževanje in preskrbovanje vozil je stalo lani 36.923 K, prejšnje leto pa 42.864 K; razni drugi stroški so znašali l. 1912 le 44.402 K, leta 1911 pa 80.526 K.

Ta precejšnja razlika v raznih stroških med letom 1912 in 1911 izvira

od tod, ker se je zaračunala svota 45.900 K za uporabo postaje in prog tujih železnic v letu 1911, dočim je znašal potrošek l. 1912 le 20.400 K. V račun za l. 1911 je bil postavljen namreč dvoletni tozadevni potrošek, oni za l. 1911 in 1910. Tudi odškodnina za izposojene vagone je znašala lani za celih 15.282 K manj nego predlanskem, kar se pojasnja tako, da so bili vnešeni v račun leta 1911 vsi tozadevni troški od 23. julija 1906 do 31. dec. 1911.

Vsi dohodki te železnice so znašali l. 1912 skupaj 263.809 K, vsi stroški pa 175.470 K, torej je preostanka 88.339 K. Za obresti in amortizacijo prioritarnih delnic je dolžna vlada plačati 128.177 K, ker dobi pa ona gori navedeni čisti dobiček v znesku 88.339 kron, znaša primanjkljaj iz naslova državne garancije le 39.838 K.

Upravno leto 1912 tega podjetja je bilo zelo ugodno, kajti dočim so presejali troški l. 1911 dohodke za 1032 K, kaže zadnja upravna doba dobička 98.187 K. Če pojde stvar tako naprej, je upanje, da pridejo tudi osnovne akcije do kake dividende. Skoro gotovo je, da bi bilo do tega vže prišlo, ako bi ne križala državna železnica vipavske. Ves osebni in tovorni promet med Prvačino in Gorico pobira — kakor lahko umevno državna železnica.

Živinoreja na Goriškem.

V naslednjem hočemo podati par potez iz naše goriške živinoreje, a pripomnimo že takoj, da so statistični podatki iz l. 1910, ko se je izvršilo ljudsko štetje. Ni pa naša krivda, da te podatke izrabimo tako pozno, ampak kriva je tega statistična komisija, ki je še leta 1913 zaključila svoje tozadevno delo. Poleg tega bo ta statistika imela gotovo še eno napako, namreč nekoliko nenatančnosti, ker ravno glede živine ljudstvo na deželi rado kaj zamolči iz strahu pred višimi davki. Sicer za naše namene stvar ni tako do vsake pičice važna, ker hočemo le v celoti podati sliko naše živinoreje v zadnjih letih,

Potolažen Irpin.

Češki: G. Proissova.

(Konec.)

II.

Kakih dvesto korakov od njega je bil klančič in tam je stopala velika množica ljudi. Potemnelo se mu je pred začudenimi očmi in britko čustvo ga je obšlo. Zagleda dva para konj z beločrnimi šopki, štirioglat, ovenčan podolgast črn voz posebne vrste, ki ga še nikdar ni videl; ali vendar je spoznal takoj, da ne krije v sebi nobenega veselja. Tu se mu naglo posveti v glavi. Spomni se, da je umrla v soboto grofu iz sosednje vasi jedina hči. Rekali so jej Franci mesto Frančiška, bila je že zaročena z enakorodnim gospodom, in bila je, ubožica, baje zelo usmiljena do ubozih... Zdaj jo peljejo tod nekam... in morda celo...

Mahoma so izginili vse srdite, trpke misli iz drvarjevega srca in krščansko sočutje mu je prevzelo prsi. Umakne se spet nekaj korakov v gozd.

Odkrije se in sklene roki; hotel je izmoliti Očenaš in Češčeno Marijo in tako pričakovati ta tužni spoved. V tem pa ga prekineta dva drobna otroka, ki

sta pritekla k njemu z razpuščenimi lasmi in bosa — sedemletna Marica in malo manjši deček Mirko.

»Tata, tata!« klicala sta oba z jednim glasom, z neko važno veseljem obrazom, »mi imamo doma deklico, pa ne zna še gledati. Botra je prišla k nam, pa je rekla, da jej porečemo Francka.«

Drvarjev obraz močno zatemneje in oči se mu nekako mučno stisnejo. — Zdaj je vedel, zakaj mu Pavla ni prinesla obeda... Ali ta novica zanj ni bila radostna, če tudi je del otrok: »Mamica pravi, da lahko ostanete še pri delu, da ni treba hoditi domov...«

»Spet en črvič več za oskrbljenje in trpljenje« je premišljal v britkosti. »In pa še deklica, da bi bil vsaj deček!«

V tem se je bližala vedno bolj zategla in tužna godba. Drvarjeve misli sta ta dva stiska vedno bolj težila; ni več molil, ali za to se mu izvije pri pogledu na ta krasni tužni izprevod tih vzdihljaj iz ust:

»O Bog, kako je to čudno na zemlji! Ta gospod bi mogel odevati sto otrok v zlato in svilo, pa si mu vzel jedino dete v mladem veku njemu v veliko britkost. A meni ubogemu daš toliko — in naposled še deklico.

Kako je to? — Lej Frančiška naj jej bo ime; uprav tako se je zvala ta grajska gospica.

»Tata«, začuje govoriti Marico, ki mu je dajala pisan robec.

»Tu vam je poslala mati kruha in kuhano kokoš, ki jo je prinesla botra. Mati pravi, da ni gladna, da pojé le juho in vi boste imeli to še za večerjo...«

Drvar vzame brezmišelnost ono ruto in brez besedi se obrne zopet nazaj na gozdno delo. Oba otroka pa sta letela spet za lepim sprevodom...

III.

Zopet je delal v potu svojega obraza še kako uro časa posebno ginjen. A zdaj se je spomnil mahoma poznega obeda in vsedel se je na nizki hlod in razvezal pisan robec na kolenih. Tu zagleda velik kos črnega kruha in ga vgrizne, pa gleda trdo z nekim strahom zavito kuhano kokoš. Bila je cela, nihče ni pokusil niti grižljaja. A to je gosposka jed!

Tu mu nekaj stisne vrat in huda težava mu je legla z močjo na srce. Ko je tako gledal mrzlo belkasto kokoš, porosile so se mu oči in brada se mu je potrosila. Jed mu ni šla v slast, in ob enem se mu je oglašil bodeč, britek občutek. Dvigne se, zopet skrbno zavije kokoš v robec.

da bi je ne zalotil kak grd črv, ali bi jo kaj ne zaprašilo; pozabil je kruh, ki se je bil zvalil na tla, ter jel zopet delati.

Ali zdaj so bile roke tako nekam lesene, niso se hotele gibati, in pred očmi se mu je gibal oni voz in obaljeno bukovo drevo se mu je valilo pred obrazom kot bi bilo živo... V srcu ga je nekaj peklo in tega ni mogel premagati. In spet se je napolnil proti domu.

Prej, popoludne je srd pospeševal njegove stopinje, a zdaj pa jih je zadrževalo britko kesanje. Noge so mu bile težke, in sramoval se je onega pozdrava, ki ga je bil namenil Pavli... A zdaj, kaj pa naj jej reče? Tako porečem: »No rad sem, da si zdrava, ali kokoš le imej sama, meni je ni treba...« — »Ali samo to dete. Nič ga nisem kaj vesel, in koliko bo spet trpela ž njim ubožica!«

Na gozdnem robu je zopet zavzel obstal; bilo je skoro na istem mestu, kjer ga je bil ustavil popoldne oni tužni izprevod.

Dva služabnika v livreji (služabni gosposki obleki) sta potiskala tužno in plazeče temnordeči baržunov blazinjak na vozičku. Bil je tako krasen in pripraven, da se je moralo lepo ugodno sedeti v njem. Notri pa opazi pol sedečo in polležečo črno oblečeno, zagrnjeno

že tudi najboljši, ker bi se na ta način odpravili s sveta vsi spori in eventualno druge komplikacije, ki lahko nastanejo zaradi te nesrečne dežele brez gospodarja.

Dopisi.

Št. Andrež. Izobr. društvo »Naš dom« priredi na binkoštno nedeljo ob 7. uri zvečer v dvorani gosp. Petra Lutman veselico s sledečim sporedom: 1. Volarič, »Divja rožica« dvojl. ženski zbor s spremljevanjem klavirja. 2. Don Fernando, strah Asturije, igraček v treh dejanjih. 3. Förster, »Pomlad«, troglasen ženski zbor s spr. klavirja. 4. »Pred sodnikom«, šaljiv prizor. 5. 1600 letnica Konstantinovega edikta, govor. — Vstopnina: sedeži I. in II. vrste 1 K, III. do VI. 70 v, stojšča 40 v.

Politični pregled.

Državni zbor.

Čeprav se termin za sklicanje državnega zbora še ni naznanil, se splošno sodi, da se parlament zbere dne 15. t. m.

Češki deželni zbor ne bo razpuščen.

»Prager Tagblatt« poroča, da se sedaj ne namerava razpustiti češkega dež. zbora in sicer zaradi zunanjega političnega položaja. Boje se, da bi volilni boji preveč razbrylili prebivalstvo Češke.

Vojaška vlada na Hrvaškem.

V dunajskih političnih krogih se zatrjuje, da nameravajo v najkrajšem času odpraviti dosedanji vladni sistem na Hrvaškem ter da se bo uvedla vojaška vlada, kateri bo načeloval general Borojevič.

Črnogorska skupština.

Iz Cetinja se poroča, da je črnogorska vlada sporazumno s krono sklenila sklicati za četrtek izvanredno sejo skupštine, v kateri se bo razpravljalo o skadrskem vprašanju. Baje se bo predložilo vprašanje glede predaje Skadra proti teritorialnim in finančnim kompenzacijam.

Domače in razne vesti.

Delitev sv. birme. Naš prevzvišeni knez nadškof bo delil sakrament sv. birme na binkoštni praznik ob 5. uri popoldne v cerkvi sv. Ignacija v Gorici. Drugi binkoštni praznik po sv. maši okoli 11. ure v stolnici. Popoldne ob 5. uri istega dne v knez nadškofijski kapeli. Naslednje dni skozi celi tedens bo delil sakrament sv. birme v knez nadškofijski kapeli zjutraj ob 6.30 uri. Birmanke naj imajo jasno, odkrito čelo. Dotične botre morajo biti dostojno oblečene.

Iz policijske službe. Tržaški namestnik je pridobil policijskega kancelista Viktorja Spazzapan goriskemu policijskemu komisarjatu.

Kaj hočemo? Tako vprašuje odbor ali kaj novega političnega društva v Gorici v zadnji »Soči«. Na to vprašanje jim bo težko kdo odgovoril, ker še sami ti gospodje ne vedo, kaj hočejo. Iz tega sledi, da tudi opravljajo brezpotrebno delo z ustanovitvijo novega društva itd. Čemu novo društvo, če ne vedo, kaj hočejo. — »Skromen je naš pričetek« pravi dalje isto poročilo. Ne le skromen, čisto negativen je ta pričetek, kajti ako bi gospodje tam okoli bili količkaj boljši misleci, bi morali vedeti, da se društvo, odbor itd. ustanavlja le, če je res potreba, ne pa za to, ker to želi par gospodov. Iz stranke, iz ljudstva nastane odbor, ne pa iz odbora stranka. — »Napredna stranka ni imela prave organizacije« toži članek dalje. Zato je šla tudi po zlu. Ali ima sedanje pol. društvo boljše organizacije? Težko, da. Da ima pa »klerikalna« stranka svojo naravno organizacijo, tega nismo do danes še vedeli. Vsaka organizacija je vendar od ljudi napravljena. Če pa je v »klerikalni« stranki res naravna organi-

zacija, čemu potem novo društvo? Zakaj ne gredo vsi tisti elementi, ki so organizacije potrebni, v ono naravno organizacijo? — Dalje stoji v »Soči«, »da naša pravila nič ne delijo našega ljudstva« v »klerikalce in liberalce« itd. Malo čudna je ta reč! Prej še govori članek o neki »klerikalni« organizaciji sedaj pa že menca in taji svojo barvo. Saj je vendar novo društvo proti »klerikalno«, čemu še farbanje. Ob koncu stoji lep stavek: »Proč z bratomornim bojem!« To je logika: ustanovlja se novo društvo, ki ima ost proti S. L. S., ki hoče uganjati svoje »špase« za prihodnje volitve in kriči še: proč z bojem. Ti novi »politiki« naj bi bili lepo tiho doma pri svojih opravkih, pa bi noben pes ne zalajal o kakem boju. Ker tako grajajo boj, naj pustenovo društvo v miru in naj ne cepijo brez potrebe edinosti v ljudstvu. To jim svetujemo kot mirni deželani, ki vemo, da za taka politična društva pri nas ni več prostora ne potrebe. Taki poskusi so morda zabavni, a naše ljudstvo ima druge potrebe in druge važnejše opravke, kakor biti za botra mrtvim političnim otrokom. Komu je res mar delo, ta dobi dovolj prostora v ogromni ljudski organizaciji »Slovenske Ljudske Stranke«. H tej organizaciji pristopi lahko vsak, ki ne zametuje krščanstva, kakor to delajo razni moderni monisti. Kdor pa zametuje krščanstvo kot podlago javnega in zasebnega življenja, ta naj le dalje »ustanavlja« politično društvo, ta naj le dalje razširja bratomorni boj med goriškimi Slovenci.

Kulturen napredek, tako nam pišejo, so začeli meriti nekateri napredni življi po številu plesov, ki jih to ali ono društvo priredi. Če še ni takega društva, se ga pa ustanovi in pleše se potem na prvi spomladanski »veselici, ali na »prvi« jesenski, ali ob »vinski trgatvi«, ali se priredi »plesni venček« itd. Tako obstoja tudi v Gorici na Blanci društvo »Narodna Čitalnica«, o kateri se je slišalo do sedaj toliko kot nič. O kakih delavnosti in gibanju so sploh ne ve nič, ker dela bržkone ni bilo. Toda »prva« spomladanska veselica se že obeta in sicer z »javnim« plesom. Bog nas varuj že teh javnih plesov, ker je že za vsakim grmom eden. Naj bi ta slavna Čitalnica raje tisti denar, ki ga ima morda odveč, spravila kako drugače na varno, plesat pa grede ti ptiči lahko »pod grapo«, če že ne gre to drugače.

Nedeljska kolesarska dirka. Zveza avstrijskih kolesarskih društev je priredila minulo nedeljo dirko okrog goriskega Krasa. Celo prireditelj je vodila vojaška oblast. Zjutraj ob 10. uri so se zbrali dirkači, 41 po številu, na startu pod Ločnikom. (6 dirkačev se ni odzvalo.) Zbralo se je poleg kolesarjev dirkačev mnogo ljudstva. Navzoč je bil tudi goriški brigadir gmjr. Scotti. Točno ob 10. uri je nadporočnik Christian dal z zastavo znamenje in 41 dirkačev je kot strela švignilo proti Ločniku in dalje.

Popoldne ob 2. uri pa se je začelo zbirati ljudstvo na cilju v Rožni dolini, kamor je dospela tudi tozadevna komisija. Na vsporedih je bilo tiskano, da se pričakuje dirkača zmagovalca ob 3.10 uri popoldne. A že ob 2.53 uri pop. je pridiral dirkač zmagovalec in sicer Franc Gregl, vojak pri lovski kolesarski stotnji v Korminu, katerega je množica burno pozdravljala. Prevozil je 140 km v štirih urah in 52 minutah. Za njim so prišli kakor sledi: A. Wacha, Dunaj, rabil 4 ure 53.49 m.; Rudolf Eschelmüller, Dunaj, rabil 5 ur 20.— m.; Karol Laubheimer, Dunaj, rabil 5 ur 07.— m.; Marij Bianchi, Trst, rabil 5 ur 9.— u.; Rudolf Krammer, Dunaj, rabil 5 ur 12.42 m.; Emil Silberbauer, Dunaj, rabil 5 ur 14.04 m.; Franc Kaulfersch, vojak, rabil 5 ur 18.07 m.; August Straus, Trst, rabil 5 ur 21.23 m.; Jakobovič, Trst rabil 5 ur 25.29 m.; Iv. Bawlek, vojak, rabil 5 ur 37.07 m.; Zorko Šiško, Trst, rabil 5 ur 41.03 m.; Florjan, Derler, vojak, rabil 5 ur 52.15

m.; Josip Benko, Gorica, rabil 5 ur 56.42 m.; Josip Jenaschek, vojak, rabil 6 ur 01.02 m.; Jakob Colla, Trst, rabil 6 ur 07.41 m.; Valentini, Trst, rabil 6 ur 07.46 m.; Jakob Vittori, Romans, rabil 6 ur 10.03 m.; Jakob Kuharič, vojak, rabil 6 ur 23.24 m.; Marij Luin, Trst, rabil 6 ur 24.— m. — Vsi drugi so prišli pozneje. Zgoraj navedeni so dobili darila.

Dirkači so prišli na cilj grozno blatni in umazani, ker jih je zasačil medpotoma močan dež. Vseh dirkačev je prišlo na cilj okoli 30. Dva sta se ponesrečila že v Trziču, nekaterim so se kolesa pokvarila, drugi pa so utrujeni ostali na raznih mestih po Krasu. En kolesar je prišel na cilj krvav. Po vsej progi je ljudstvo čakalo kolesarje in jih pozdravljalo.

Kakor slišimo, videli bomo dirko še enkrat in sicer v filmu v »Central Bio«.

Jožef Gregl, zmagovalec pri nedeljski kolesarski dirki okrog Goriškega Krasa je štajerski Slovenec in sicer zaveden Slovenec. Po dirki smo govorili z njim. Rekel je: Na dvokolo sem sedel na startu pod Ločnikom in stopil sem raz njega v Senožeh, kjer sem se podpisal. Iz Senožeh do Gorice tudi nisem stopil s kolesa. Cesta je bila slaba, najbolj naporna pod Opčinami. Od Opčin do Sežane nas je spremljal dež. Do Proseka sem tekkel v vrsti z drugimi dirkači. Na Proseku pa sem vse prehitel in od takrat sem bil vedno prvi. Povedal je, da je pred štirimi leti dobil pri dirki v Budimpešti prvo darilo. Daljava dirke je znašala 260 km, torej 120 km več kakor nedeljska. Prišel je na cilj 49 minut poprej kakor drugi. — Gregl je čvrst, zdrav fant in služi prvo leto pri kolesarski stotnji lovcev v Korminu.

Kakor v zasmeh občinstvu stoji ob urodu v ljudski vrt tabla, na kateri so zaznamovani dohodi in odhodi osebnih in brzovlakov južne in državne železnice v Gorici. Danes smo namreč že 6. maja, vozni red se je s 1. majem znatno spremenil, a na tej tabli stoji še vedno vozni red, veljaven od 1. oktobra 1912 do 30. aprila 1913. Ako društvo »Progresso«, ki je dalo postaviti to tablo, ne more preskrbeti novega urnika, naj vsaj starega odstrani. Lep »Progresso«! — Ptujce, ki prihajajo v Gorico, se ima s to tablo za norca.

Namestnik princ Hohenlohe o Trstu. O priliki otvoritve jadranske razstave na Dunaju, je primorski ces. namestnik v Trstu, princ Hohenlohe sprejel poročevalca »Oesterreichisches Pressezentrale« in mu med drugim rekel: »V dolgih letih, odkar delujem v Trstu, se je v meni razvilo neomajno prepričanje, da Trst ne more spadati k posestnemu stanju te ali one narodnosti, marveč je najdragocenejša skupna posest Avstrije. Prešinja me prepričanje, da je za vse narodnosti in stanove v Avstriji brez vsakršne razlike enako velike važnosti, da se Trst, ta naša edina izpadna vrata k velikemu svetovnemu morju, ki veže države, vedno krasnejše razvija.«

Filharmonični orhester iz Prage je, kakor nam je sporočil imprezario g. Wokulat, odložil letošnje gostovanje na jugu na prihodnje leto. To pa zato, ker je bilo število letošnjih koncertov premajhno, ker ni bilo mogoče v Vidmu najti za določeni dan prostora v gledišču, ki je bilo že prej oddano.

Nesreča. Železniški sprevodnik južne železnice Franc Komel, stanujoč v Gorici, je v nedeljo tako nesrečno padel z vagona, da si je zlomil več reber.

Samomor vojaka. V bližini tukajšnjega vojaškega elementarnega strelišča v Panovcu so našli mrtvega s prestreljeno glavo desetnika 47. pešpolka Rankovec. Rankovec je doma s štajerskega. Vzrok samomora je neznan.

Motenje vere. Dne 29. aprila 1913 je bil Miko Peršič iz Vinice št. 4, soporočevalec in sotrudnik »Dana«, »Slov. Doma« in »Slov. Naroda« pri c. kr. okrožni sodnji v Rudolfovem obsojen radi pregreška po § 303. kaz. zak. na 15 dni strogega zopora. Tega pregreška

se je krivega storil s tem, da je na glavnem trgu na Vinici izzavajoče pokrit gledal prav od blizu s kukalom procesijo Vstajenja Izveličarjevega na veliko nedeljo in s tem pohujšanje dajal.

300 italijanskih častnikov se je peljalo danes zjutraj ob 10. uri po južni železnici mimo Gorice v popolni vojaški opravi.

Zaradi goljufije in poskušene goljufije na škodo nekih orožniških organov v Gorici in v Ronkah je bil obsojen na tri mesece ječe 22-letni fotograf Bujatti iz Vidma. Trdil je namreč, da ima 120 fotografij važnih italijanskih utrd in hotel s tem delati kupčijo z našimi orožniki. Kmalu pa se je spoznalo, da ni bilo res, kar je trdil Bujatti, marveč se je pokazalo, da je Bujatti navaden sleparovič.

Sodra z nevihto je padala v goriški okolici v nedeljo zvečer ter napravila na polju in na trtah še precej škode. — Južni del okolice je bolj prizadet kakor gorenji. Potem pa se je vsul močan dež in voda je preplavila vse ceste in polja. — Tudi iz Brd se nam poroča o velikem nalivu in o nevihti s sodro. Škoda sicer ni velika, a trtno mladje je trpelo.

6547 K je izplačala deželna blagajna v Gorici tržaški mestni bolnišnici na bolniških stroških za mesec november za l. 1912.

Mnogi naši umobolni se še vedno nahajajo v umobolnicah v Italiji. To dokazuje dejstvo, da je deželni odbor nakazal umobolnici v Sottoselva v Italiji znesek 4304 K za prvo četrletje 1913. Enako je nakazal 558 lr za umobolne v umobolnici S. Daniele v Italiji za mesec marec.

Bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici je nakazal deželni odbor za prvo četrletje l. 1913 K 3784 za bolniške stroške.

Kolesar podrl dekle. Minulo nedeljo zvečer se je zaletel neki kolesar v 17-letno Margarito Mikluš, na cesti v Podgoro, vlagarico v neki tiskarni, s tako silo, da je ubogo dekle padlo na tla in si zlomilo nosno kost. Podala se je v žensko bolnišnico. Njeno stanje je precej nevarno.

Uboj. Minulo nedeljo je nastal pretep med nekaterimi Cerovčani, in sicer pretep, ki je končal s krvoprelitjem. Ubit je bil Jožef Pisk. Aretiran, ker je na sumu, da je Piska zaklal, je bil neki Jožef K e b e r. Danes zjutraj se je podala ni lice mesta sodnijska komisija, ki dožene, kako se je izvršil ta uboj in ki si je truplo zaklanega ogledala.

V Ročinju priredi tamošnje »Slov. kat. izobraževalno društvo« drugi binkoštni praznik veselico ob 4. pop. Igrala se bo lepa igra »Dimež«.

V Vipolzah bode imelo tamošnje »Slov. kat. izobr. društvo« svojo veselico v nedeljo 12. maja ob 4^{1/2} uri pop. z lepim vsporedom.

Govekarjeve »Legionarje« bode vprizorila »Slov. kat. izobraž. društvo« na Vrhovlju pri Vipavi v nedeljo 18. t. m. ob 3^{1/2} uri pop.

V Marijinem Celju bodo imeli drugi bink. praznik veselico. Priredi jo tamošnja »Marijina družba« ob 4. uri popoldne.

Za Narodni muzej so darovali: 1. g. Leop. Brezigar, slikar v Plaveh, 1 bakrorez in 1 sliko na usnju. 2. g. Josip Lapanja, gostilničar na Ponikvah, Kamenito rimljansko posodo, izkopano v pogorelem Mešelajevem hlevu na Ponikvah, in 3 slike na steklu: Kristusovo trpljenje, Marija in sv. Genovefa, 3.) č. g. I. Klobučar, vikar v Logu, 1 srebren in 1 meden kmečki prstan, 1 svetinjo, 5 srebrenih in 9 bakrenih novcev. 4.) g. Klavora, učitelj na Šolskem Domu, 1 novc. 5.) g. Alfonso iz Trsta 2 čudno zraščena koruzna storža. 6.) Fr. Peršič, pismonoša v Šempasu, 1 benečanski novc. 7.) Ivan Ferletič iz Mirna 1 novc.

Zanimanje za Narodni muzej se širi bolj in bolj med ljudstvom. Vendar pa je še jako mnogo krajev, odkoder nismo dobili še ničesar. Ali res ni v teh

Reja konj je z ozirom na precejšnjo hribovitost naše dežele vendar dokaj uspešna. Okraj goriška okolica ima tu prednost — na Gradiško in Tržič se oziramo le tuptam — četudi kaže v ajdovskem sodnem okraju nazadovanje v zadnjih 10 letih za 21 konj. Zato pa kaže sezanski okraj lep prirastek 105 konj. Skupno število konj je v goriškem okraju 1.184, v sezanskem 425 in v tolminskem 890 konj. Dosti večji in lepši razvoj konjereje pa je v gradiščanskem in tržiškem okraju, kar je že po krajevnih razmerah razumljivo. V celoti konjereja napreduje.

Govedoreja je razmeroma dosti slabejša in ravno v slovenskih pol. okrajih opazujemo prav občutno nazadovanje. Goriški okraj šteje 22.574 glav goveje živine, sezanski 10.853 in tolminski 19.137 glav. Toda nekaj se tu opazuje: ravno planinski okraji glede govedoreje najbolj nazadujejo. Tako n. pr. je v kanalskem okraju v desetih letih 613 goved manj, v ajdovskem pa le 50. Celo goriški sodni okraj ni iz daleka tako slab. Komen in Sežana nazadujeta oba približno enako. Hujše pa so primanjkljaji zopet v cerkljanskem in kobariškem okraju, med tem ko je Tolmin za 32 glav pridobil. Nasprotno so vsi furlanski okraji na govedoreji pridobili, skupno okoli 5000 goved. Kaj je vzrok tega propadanja živinoreje ravno v onih krajih, kjer so za to najlepši pogoji, to je v planinah? Nekaj mora biti, ker drugače bi ta pojav ne bil tako dosleden ravno v planinskih krajih.

Še hujše kot z govejo živino je z ovcami. Vsi goriški okraji bodisi slovenski, bodisi furlanski nazadujejo. Skupno je v 10 letih statistika dognala 10.272 glav drobnice manj. Najbolj pada število ovc na Bovškem. Skupno je tam komaj 7.533 glav in od l. 1900 do l. 1910 manj 2.512. Značilno je, da so zopet ravno planinski okraji, ki najbolj nazadujejo. V nekaterih krajih skoro res ni uredno več govoriti o kakih rejih ovc. Ves cerkljanski okraj ima komaj 946 glav, ves ajdovski 207 glav, gradiščanski pa komaj 5 ali kaj več. Koz je v nekaterih krajih nekaj več kot l. 1900, vendar sta nazadovala kobariški in cerkljanski okraj prav močno. Na celnem Goriškem je bilo izkazanih l. 1910 6.468 koz, največ v bovškem okraju (3.351).

Reja svinj napreduje. Skupno znaša prirastek 22.222 rilcev. Najbolj si je opomogel v tem oziru goriški sodni okraj, kjer je bilo l. 1910 4.739 prasat več kot l. 1900. Dobro se je dvignil tudi sezanski okraj in ravno tako tudi tolminski. V celoti so okraji v Furlaniji boljši kot slovenski. Vidi se pa povsod tendenca navzgor, kar kaže, da je trg za svinjerejo dober. Posebno ker so v zadnjih letih meje s Kranjskega in Hrvaškega radi kuge skoro vedno zaprte

gospo, njeno obličje, odkrito od pihljajočega vetra mu je kar stiskalo srce. V teh pobledelih črtah z pomodrelimi ustnicami in oteklimi očmi, ki so zrle mrtvo-obupno k nebu, je bilo videti toliko krute uničujoče skušnje kot jo ima najbolj nesrečen človek na svetu. Drvar je spoznal le s težavo grofico iz sosednje vasi, to gospo, čije krasota in milota je bila daleč okrog znana. In ta upognjen gospod s posivelimi lasmi, ki jo je spremljal peš ter jo prijazno — skrbno branil s pahljačo pred komarji — ali ta da bi bil oni živi, veseli, prešerni gospod grof, ki ga je videval večkrat v lovski obleki v gozdu? ...

»O Bog, o moj Bog!« vzdihne drvar glasno, ko je bila odšla polagoma ta tužna skupina, ter pade na kolena: »oh, odpusti mi, glupemu, grešnemu človeku, da sem prej tako preklinjal! Zdaj bi ne zamenjal svojega stanja s tem grofom! Rajši sem Štefan Trpin!«

Na to vstane ter stopa brzo dalje proti domu. Glavo pa je imel zdaj povzdignjeno, v očeh pa iskro skrbljivosti za Pavlo in to malo ubožno dete ...

Ne zapusti Boga, dok ne najdeš boljšega gospoda!

je postala reja prešičev važna točka narodnega gospodarstva na Primorskem.

Glede oslov, mul itd. ne bomo dalje razpravljali, skupno je teh živali na Goriškem l. 1910 naštetih 405 glav, največ o goriškem sodnem okraju.

Zato pa pogledajmo nekoliko bolj na perutnino. Enkrat smo že splošno govorili o važnosti in potrebi perutninstva, za danes pa podajemo natančnejše številkle glede domačega perutninstva. Kokoši je bilo na Goriškem l. 1910 skupno 315.630, največ v tržiškem okraju (92.152.) Močan je tudi goriški sodni okraj (90.616), šibkejši pa sezanski in tolminski. Zadnji ima komaj 30.426 kokoši. Gosi je na sploh dosti manj, četudi se nam zdi, da bi tudi ta vrsta perutnine prav lahko dobila kupca. Najboljši je v tem oziru tržiški okraj, goriška okolica pa skrajno šibka, kar z gospodarskega stališča ni mogoče odobravati. Nekaj več se redi rac, a tudi tukaj naši slovenski okraji deloma iz krajevnih razlogov stojijo daleč za laškimi. Nerazumljivo pa je, da je goriška okolica glede rac in gosi tako brezbrizna, ko je povsod vode dovolj za te ptice. Ves goriški sodni okraj izkazuje le 257 rac in 61 gosi. Res da je brzkone nekaj zamočanih, a kljub tistim je število vendar še zelo majhno.

Ob koncu naj omenimo še čebelarstvo. Naši kraji so kakor nalašč za gojenje čebel in stari naši pradedje so se ukvarjali že od nekdaj s to koristno muho. Najmočnejši je tolminski okraj, ki izkazuje 4.130 panjev, za njim pa goriški s 3.010 panji; med sodnimi okraji stoji Tolmin na prvem mestu. Nekam čudno pa je, da je na Krasu začelo čebelarstvo precej pešati. Komenski sodni okraj izkazuje komaj 625 panjev in ves prirastek v sezanskem glavarstvu je le 94 panjev. Sicer so podatki za to glavarstvo precej nenatančni in pomanjkljivi. Furlanska čebeloreja je jako šibka in pada posebno v gradiščanskem okraju.

Priobčili smo tu nekatere bolj važne podatke in želimo, da bi vsaj tuptam kateri iz njih znal dobiti to, kar se njega tiče. Po razmerah in kraju je treba uravnati svoje gospodarstvo, a tu ga je treba izkoristiti do konca. Ni smešno, ako kdo začne gojiti čebele, ali gosi, ali golobe, kajti povsod se lahko zasluži vinar. Žalostno pa je nasprotno, ako se kdo ogiblje dela, ker se boji, da bi ga — čebele opikale.

Vojna na Balkanu.

Premirje podaljšano do miru.

Iz Carigrada se poroča, da bo premirje trajalo, dokler se ne bo sklenil konečni mir. — Grška je dovolila, da se prepelje iz Janine 1100 turških ranjenčev v Smirno.

Vprašanje Jadranskega morja.

Dosedaj je veljalo v Avstriji mnenje, da mora albansko obrežje pripadati Turčiji, če pa to ne bi bilo mogoče, naj bi bilo last samostojne Albanije. Nobena jadranskih velesil, t. j. niti Avstrija niti Italija, se ne smeta polastiti tega obrežja, ki je za avstrijski promet politično, gospodarsko in geografično jako važno. Vse to se je sklenilo v večih pogodbah med Avstrijo in Italijo. Razum tega je bila temeljna misel avstrijske zunanje politike, da ne smemo biti zaprti v Jadranskem morju s tem, da bi Italija zasedla Valono. Avstrijski narod žive že nekaj desetletij v teh mislih, zato ne bo lahko privaditi jih na misel, da bi italijansko vojaštvo na naš poziv zasedlo Valono in južni del Albanije, ki je tudi rodovitnejši nego severni. Tak sporazum bi prevrnil važne tradicije, tudi če bi se šlo le za začasno okupacijo.

Kralj Nikita se obrača na ruskega carja.

Ruski večerni listi od sobote poročajo, da se je obrnil kralj Nikita z lastnoročnim pismom do ruskega carja s

prošnjo, naj car presodi popolnoma nepristranski skadersko vprašanje.

Esad paša in Rusija.

V peterburških krogih zunanjega ministerstva se zatrjuje, da ne bi Rusija imela ničesar proti temu, da bi bil Esad paša izvoljen za albanskega vladarja, ako bi ga Turčija pripoznala in ako bi se mu posrečilo pridobiti si v Albaniji veliko število pripadnikov.

Odgovor Turčije na zadnje noto velesil.

Na zadnje noto velesil je odgovorila Turčija, da je pripravljena prekiniti sovražnosti in tudi imenovati svoje odposlance k mirovnim pogajanjem, ki se imajo vršiti v Londonu.

Izjemno stanje v Bosni in Hercegovini!

V soboto se je razglasilo izjemno stanje nad Bosno in Hercegovino.

Ordredba glede izjemnega stanja obsega določitve glede poostrenja zglajevanja in kontrole potnih listov, svobode preseljevanja, društvenega in shodnega prava, prodajanja orožja, podreditve civilnih oseb pod vojaško sodstvo, poostritve nekaterih določil kazenskega reda in tiskovnega zakona, kontrole poštnih pošiljatev in nadziranja brzojavk in telefonskih pogovorov.

»Jugoslovanska korespondenca« utemeljuje te odredbe s tem, da se je objavilo po Bosni in Hercegovini vse polno črnogorskih in srbskih agitatorjev, ki poučujejo bosansko, hercegovsko in dalmatinsko ljudstvo o velikosrbski ideji ter je pozivljejo na boj za to idejo. Posebno se radi oglašijo ti agitatorji pri pravoslavni popih, ki imajo na svoje verne jako velik vpliv. Mi mislimo pa, da ni bilo prav nič potreba utemeljevati teh korakov, ker so nameni dovolj prozorni.

Izjemne določbe se tičejo: 1. Pravice svobodnega potovanja; 2. Zborovalne pravice; 3. Popotnih listov; 4. Prodajanja in posesti orožja; 5. Društvenega zakona; 6. Kompetence vojnih sodišč za civilne osebe; 7. Poostritev kazenskega zakona zlasti za tiskovne delikte; 8. Poostritev tiskovne cenzure; 9. Določbe o poštnih pošiljatev; 10. Nadzovanje brzojavnega in telefonskega prometa; 11. Prepovedi poštnih golobov. — Izjemne naredbe so nabite na uličnih vogalih in razširjene z letaki. Okrog plakatov se zbirajo množice ljudstva, ki čitajo naredbe. Izjemne določbe so napravile velik vtis na prebivalstvo, ki pa ne kaže nobenih dejanskih posledic.

Sočasno z razglasitvijo izjemnega stanja je vlada razpustila dvojce socialističnih in dvojce srbskih društev v Sarajevu. Vse društveno premoženje in vsi spisi, knjige itd. so konfiscirani. Podobne vesti prihajajo iz drugih mest; zaradi brzojavne in telefonske cenzure pa ni mogoče dobiti zanesljivih detajlnih poročil. V Sarajevu je več komisij na delu za izvršitev teh poslov.

ČRNAGORA ZAPUSTI SKADER.

Včeraj zvečer se je kakor blisk raznesla vest, da je sklenil črnogorski kronski svet zapustiti Skader ter ga predati velesilam.

LUKACS SPOROČI PREDAJO SKADRA OGRSKI POSLANSKI ZBORNICI.

Ogrski ministerski predsednik Lukacs je v včerajšnji seji ogrske poslanske zbornice sporočil predajo Skadra velesilam. Rekel je: Vlada je dobila obvestilo izredne važnosti. Naš poslanik na Cetinju baron Giesl nam sporoča, da je Črnagora velesile obvestila, da Skader brezpogojno zapusti. To je razveseljujoč vspeh odločnih korakov, ki jih je v tej zadevi ukrenila monarhija. Jaz imam čast izjaviti, da bo monarhija z isto odločnostjo zahtevala, da se izprazniti Skadra dejansko izvrši.

Demisija črnogorske vlade.

V nedeljo se je vršil na Cetinju kronski svet, katerega so se udeležili tudi ministri, v katerem je kralj Nikita razložil resnost in nevarnost položaja ter predlagal, naj se sklene predaja Skadra velesilam. Nastala je huda debata,

ki je končala s tem, da je prodrl kraljev predlog. Nato so črnogorski ministri podali svojo ostavko, ki jo je kralj tudi vsprejel. — Za prihodnjega ministerskega predsednika bo najbrže imenovan Miušković.

Črnogorci že zapuščajo Skader.

»Frankfurter Zeitung« poroča, da zapušča že večji del v Skadru nastanjenega črnogorskega vojaštva Skader. Nekateri oddelki držijo zasedene zunanje pozicije. Ta list pravi, da ne vlada pomanjkanje živeža.

Kralj Nikita se odpove prestolu?

Iz Carigrada se poroča, da se bo kralj Nikita odpovedal prestolu.

Nezadovoljnost v Belgradu.

Iz Belgrada se poroča, da vlada v tamošnjih šovinističnih krogih velika nezadovoljnost, ker je Črnagora sklenila zapustiti Skader.

Včerašnja poslaniška konferenca v Londonu.

Vest, da je Črnagora odstopila Skader, je napravila v londonskih poslaniških krogih jako ugoden utis. Sedaj se bodo velesile pogajale o načinu prevzetja tega mesta. Na včerašnji konferenci se je predlagalo, naj se začasno izroči Skader častnikom onih velesil, ki so odposlale vojne ladije k flotni demonstraciji.

Angleški državni tajnik Grey je izjavil, da se je v prvi seji poslaniške konference dal nalog Avstriji in Italiji, naj predložite načrt za albansko konstitucijo. Ta načrt se bo predložil v prihodnji seji poslanikov, ki se bo vršila v četrtek. — V včerašnji seji se ni z nobeno besedo nič omenilo o kakih vojaški akciji Avstrije in Italije proti Albaniji.

Dunajsko poročilo o akciji v Albaniji.

»Vossische Zeitung« (ki je od merodajnih dunajskih krogov inspirirana) poroča z Dunaja: Iz poučene strani se poroča, da sta Avstro-Ogrska in Italija sklenili dogovor, da se politični dogovori o Albaniji, ki obstojajo nad deset let, ob ustanovitvi samoupravne Albanije in glede na sklepe velesil pri konferenci poslanikov v Londonu uveljavijo. Albansko vprašanje obsega zdaj zapustitev Skadra po Črnigori in izpeljava meja in saniranje notranjih razmer v Albaniji, da se avtonomija nove države trajno utemelji in ojači. Skader se mora brezpogojno zapustiti in se ne smejo teritorialne odškodnine zahtevati. Glede na Skader se je kralj Nikolaj izognil vojaški akciji in se je še pravočasno umaknil.

Po nastopu Essad paše v Albaniji je postal vojaški nastop obeh na ustanovitvi avtonomne Albanije prizadetih velesil ob Adriji neizogiben in so vse pripravili, da izvedejo potrebno pacifikacijo Albanije. Italija in Avstro-Ogrska hočete preprečiti v Albaniji izbruh državljanske vojske, boj med albanskimi plemenitaškimi rodovi in hočeta postaviti temelj nadaljnemu mirnemu razvoju nove države. Na delitev Albanije niti v Avstro-Ogrski niti v Italiji nihče ne misli. Samoupravna Albanija v okvirju meja, ki jih je določila poslaniška konferenca v Londonu, ostane neizpremenjena. Iz vojaških krogov se poroča, da gotovo pričakujejo, da jutri zapuste gotovo Srbi Drač, nakar se vojaško zasedejo Drač, Sv. Ivan di Medua in Valona.

Kaj bo torej z Albanijo?

Kakor gori omenjeno, se ni v včerašnji konferenci poslanikov prav nič omenilo albansko vprašanje. To se nekam čudno sliši. Ali ni sedaj po predaji Skadra to vprašanje najvažnejše?! Torej kdaj se bo ta nesigurni položaj enkrat razjasnil.

V Albaniji se mora nekaj zgoditi! Da se pa ni v Londonu nič govorilo o potrebnih korakih, kaže, da pričnejo poslaniki zopet s cincanjem. Na tak način lahko zavlečejo stvar do jeseni in še delj časa in troški za priprave in pripravljenost se vedno večajo. Če pa sploh ne mislijo ničesar ukreniti, naj prepuste Albanijo njeni usodi. In to bi bilo najbr-

krajih nikogar, ki bi se zanimal nekoli-ko za naše društvo ter bi kaj nabral za naš muzej? Odbor.

Pozor pred neprevidnimi govori. V teh kritičnih časih se mora paziti na vsako besedo, ki se jo izreče glede naše zunanje in notranje politike. So nekateri nemški in laški elementi takozvani agenti - provokaterji, ki čutijo v sebi potrebo, da se nalašč spuščajo v pogovore z našimi ljudmi ter jim hočejo izsiliti njih mnenje. Njihovemu prilizovalnemu vedenju se večkrat posreči tega ali onega uloviti, da se spozabi in izgovori kakonepremišljeno besedo. Ti agentiprovokaterji pa potem naznanijo dotičnika in neprevidne se mora potem zagovarjati zaradi »veleizdaje«. Torej pozor!

Grahovska čebelarica podružnica priredi na Binkoštni ponedeljek, dne 12. tm. predavanje v Ljudski šoli v Kanalu. Začetek ob 3. uri pop. Predaval bo de čebelariki veščak gosp. nadučitelj Kašca. Po predavanju bo de praktičen pouk pri čebelnjaku g. Jos. Valesa v Kanalu.

Nastop Orlov v Rihenbergu. Dne 18. t. m. je v Rihenbergu velika okrožna telovadba Srednjepavškega okrožja Orlov. Na vspredu so rajalni pohodi, proste vaje, orodna telovadba, skupine in »Moreška«. Po telovadbi je prosta zabava z godbo, petjem i. t. d. Ker je isti dan v Rihenbergu običajni cerkveni shod in semenj, je pričakovati obilne udeležbe.

Novi tržaški brigadir gmjr. pl. Hnke je že prispel na svoje novo službeno mesto.

Voz s kočijažem in konjem vred padel v morje. Včeraj zvečer se je splašil v Trstu konj, ki je bil na pomolu vprežen pred voz, na katerem je sedel 18-letni Albert Dellabona. Konj se je začel nazaj umikati in kljub temu, da so ga prijeli za vajeti, ga niso mogli umiriti. Nesreča je hotela, da je kočija prišla črez rob pomola ter potegnivši konja in kočijaža s seboj padla v morje. Konj in kočijaž sta utonila. Kočijaža so sicer potegnili iz vode ter ga poskušali oživeti, a bilo je vse zaman. Bil je mrtev.

Binkoštna veselica v Postojnski jami. Kakor običajno, se vrši tudi letos na binkoštni ponedeljek, dne 12. maja, v Postojni velika jamska veselica. Vsi velikanski podzemeljski prostori bodo ta dan vseskozi čarobno električno razsvetljeni in več godb bode sviralo po raznih jamskih dvoranah. Jamska c. kr. pošta bo de uradovala, sploh obeta biti Postojnska jama ta dan središče zabave in veselja. Tudi za telesni blagor občinstva bo de v vsakem oziru najboljša preskljeno. Ta dan bodo vozili v Postojno razni posebni vlaki po znatno nižanih cenah. Vstopnina v jamo stane 3 K za osebo.

Strela je udarila v posestnico Marjio Jerman v Hrastju pri Kranju, ko je delala na polju. Našli so jo na zemlji ležečo brez zavesti. Imela je lase in obleko sežgano.

Prepovedano zborovanje. Na Dunaju je nameraval češki poslanec Klofač prirediti veliko češko zborovanje s predavanjem o Balkanu. Policija je pa z ozirom na sedanje politične dogodke to zborovanje prepovedala.

Rekruta so dražili na Dunaju trije delavci, ko je ta z nekim tovarišem te dni lezel nekoliko nasekan od nabora. Fant se je razjezil in skočil nenadoma za onimi tremi delavci. Enega je zabol del do smrti, dva druga pa je smrtno nevarno ranil. Namesto domov, je rekrut marširal v zapor, kjer premišljuje svoje dejanje.

Za 60% znižana voznina v Rim. Od 5. do 14. maja se bo de znižala voznina od vsake postaje v Italiji do Rima za 60% in sicer za osebne in za brzovlake. Ti listki bodo veljavni 25 dni. Kdor hoče imeti to ugodnost pa si mora nabaviti posebno legitimacijo za 5 lir 25 cent.

Izjubila se je zlata zapestnica in sicer iz Stolnega trga, črez Raštelj, Go-

spoko ulico do Solkanske ceste. Pošten najditelj je uljudno naprošen, da prinese isto v naše upravništvo.

»Nastavni Vestnik«, glasilo slovenskih in hrvatskih profesorjev, 7. zvezek. — Ta številka ima prav mnogo literarnih ocen in zanimivih stanovskih ter šolskih vesti. Razen poročil o »Društvu slov. profesorjev« v 1912 in o »Društvu profesorjev v Dalmaciji« čitamo interesantno debato o predavanju nadzornika Bosanca o poučevanju literarne zgodovine. Obširneje je naznanjen dr. Arambasina »Semčmiški Rečnik« in dr. Trillerjevo »Ustavoznanstvo«, ki je izšlo tudi lani v Izvestju novomeške gimnazije; prof. M. Pirnat je spisal nekrolog prof. Orožna. — »Nastavnemu Vestniku« teče sedaj 21. leto. Izdal je sedaj pregled vseh člankov dosedanjih 20 letnikov; dotle so izmed Slovencev sodelovali: Drag. Beranič, dr. Cerk, dr. Ilešič, dr. V. Kušar, dr. Tomišek, prof. Vajda, prof. Wester, stud. phil. Oštir, prof. Reisner, Mole.

Droblinice.

Preiskava proti Škinasu. Te dni se bo zaključilo preiskovalno postopanje proti morilcu grškega kralja Škinasu. Akti se bodo odstopili vojaškemu sodišču. —

2000 hiš zgorelo. V mestu Hakodate na severnem Japonskem je velik požar uničil 2000 hiš.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec
v Podgori

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

Iv. Znidarčič & dr.

stavb. tvrdka

v GORICI, Via Mattioli v GORICI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westf.-stropce patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, s vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gosposka ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. — Prezema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

FRANC NOVAK,

Gosposka ulica, št. 1.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v GORICI

ulica della Croce št. 6.

Umetno meso. Poleg vseh drugih »umetnih« stvari se nam dosedaj obeta tudi umetno meso. Belgijskemu kemiku Efrontu se je bojda posrečilo najti način za izdelavo umetnega mesa, ki ima popolnoma tak okus kakor goveje, telečje, koštrunovo ali prašičevo meso, je pa mnogo bolj ceno in bolj hranilno nego pravo meso. Umetno meso se prireja iz pivovarniških odpadkov sladu.

9. maja 1873, petek, se je dogodilo, da je dunajska borza doživela, krah. Takrat je bilo vse polno bogatinov uničenih. Nad sto posirotelih bogatih družinskih očetov si je ta dan vzelo — življenje. Kralj je napravil tisoče in tisoče revežev. Isti dan se je razglasilo 129 konkurzov.

Gospodarsko.

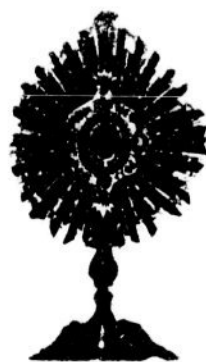
Vspehi lanske žetve. Poljedelsko ministerstvo objavlja ravnokar statistiko zadnje žetve v l. 1912. V imenovanem letu se je pridelalo pšenice dosti več kot prej, a tudi polja je bilo razmerno več obdelanega. Ravno tako je količina rži poskočila za 3 milijone kvintalov, ječmena pa je nekoliko manj. Urednost pšenice lanskega pridelka znaša 395 milijonov kron, urednost rži 552 milijonov kron, ječmena se je našlo za 304 milijone kron, ovsu za 430 milijonov K in koruze za 62 milijonov kron. Skupna žitna urednost lanske žetve znaša okroglo 1750 milijonov kron, leta 1911 pa je znašala le 1600 milijonov.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Razglas dražbe.

Zaradi oddaje II. in III. sekcije I. oddelka cestne zgradbe Grgar-Zabrdo-Banjšica-Avče, med km 3 in od tu do 8.85, katera dela so preudarjena in sicer II. sekcija K 48.500 in III. sekcija K 56.600 — se bo vršila 2. junija ob 10. uri predpoludne pri staviteljskem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici (II. nadst. št. 16) javna dražba s pismenimi ponudbami.

Zapečateni ponudbe previdene s kolekom 1 K, katerim je tudi priloženo potrdilo deželne blagajne v Gorici o položnji vadija in sicer za II. sekcijo 2450 K in za III. sekcijo 2830 K se ima vložiti najpozneje dan pred dražbo, to je do 1. junija t. l. pri staviteljskem oddelku v Gorici.

Vadij se mora vložiti pri deželni blagajni v gotovini ali v vrednostnih papirjih ali v vinkuliranih posojilničnih knjizicah.

Na zavitek vsake ponudbe in sicer na zgornjem robu naj se piše: »Ponudba za II. ali III. sekcijo I. oddelek cestne zgradbe Grgar-Zabrdo-Banjšica-Avče.«

Tehnični operat se splošnimi in posebnimi pogoji je razpoložen v gori omenjenem uradu v uradnih urah.

Namestništvo ni navezano na najnižje ponudbe, temveč si pridruže pravico volitve med oferenti. Zaradi tega se bo pridržalo položene vadije, dokler ne bode namestništvo odločilo o dotični dražbeni obravnavi.

Cestni odbor za kanalski okraj,

v Kanalu 1. maja 1913.

Načelnik:

M. Z E G A.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela

Cene zmerne.

Kupujte samo dvokolesa »AL TENA«, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original »Victoria« so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki.

Herševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

